

Braak

NOOIT gedacht dat ik in het jaar 2000 in een wijk aan de rand van Bandung over *Braak* zou praten, het literaire blaadje dat Rudy Kousbroek en ik meer dan vijftig jaar geleden in Amsterdam oprichtten en dat een tijdje lang de spreekbuis werd van een nieuwe generatie van dichters als Lucebert, Bert Schierbeek, Gerrit Kouwenaar, Jan Elburg, enzovoort.

We bevinden ons in de studio van de schilder Harry Dim. De schilder en zijn familie wonen erboven. De studio hangt niet alleen vol schilderijen van Dim en anderen, maar dient ook als ontmoetingsplaats voor gelijkgezinden. Er wordt muziek gemaakt, toneel gespeeld en poëzie voorgedragen. We zullen op onze rondreis door Java meer van dit soort plekken aandoen.

Ik ben hier om samen met Rendra poëzie voor te lezen, maar ik was vergeten dat er hier voor en na de poëzie gediscussieerd wordt. Daar neemt men ruim de tijd voor en je krijgt geen kans om

je er met een jantje-van-leiden van af te maken.

Dat ik tracht uit te leggen wat *Braak* betekend heeft, komt door Rendra. Zelf zou ik niet op het idee gekomen zijn, maar hij ziet in ons toenmalig initiatief een na te volgen voorbeeld voor de Indonesische kunstenaarsjeugd van nu. Het heil van de democratie hangt van zulke ondernemens af, nu de Reformasi zich in stilstand bevindt. Aanpakken, niet afwachten.

Het is niet makkelijk voor een westerling om zittend op de vloer met zijn benen onder zich gevouwen urenlang te discussiëren. Het is midden op de dag. We zitten buiten in de schaduw van een afdak. Kinderen spelen tussen het publiek door. Allerlei vogels fluiten. Bloemen geuren.

Het miezerige Amsterdam van de jaren vijftig is er ver weg, het Indonesische heden bijna tastbaar om ons aanwezig.

Remco Campert